

Landschappelijke versterking Nieuwediep 9A Huissen

Inrichtingsplan

Deelnemernr: PA19CONSTA
Straat: Nieuwediep 9A
Plaats: 6851 GB Huissen

Opsteller plan: Femke Wolthaus
Datum: 18-6-2020
Versie Concept

Inrichtingsplan

Op nieuwediep 9A is men bezig met een ruimtelijke ontwikkeling in het buitengebied van de gemeente Lingewaard. Om te voldoen aan de planologische procedure vraagt de gemeente Lingewaard onder anderen voor een landschappelijke inpassing van deze ruimtelijke ontwikkeling en het versterken van het omringende landschap. Stichting Landschapsbeheer Gelderland is gevraagd hiervoor een passend advies voor uit te brengen. Dit plan is een samensmelting van een drietal ontwerpprincipes en uitgangspunten. Zo heeft de erfadviseur in dit plan de analyse van het landschap waarin de ontwikkeling plaats vindt (het oeverwallenlandschap(bijlage 2)) en de bijbehorende cultuurhistorische principes gekoppeld aan uw eigen wensen en ideeën. Uiteraard is er gekozen voor de aanplant van inheemse, lokaal passende boom- en struiksoorten. De basis voor het plan is aangeleverd door Bouwbedrijf Schot bv..

Hieronder volgt een concrete, landschappelijke uitwerking van de door Constabel aangedragen locatie.

Leeswijzer

In het plan wordt per aan te leggen landschapselement een korte toelichting gegeven op de cultuurhistorische waarde van dit element op uw terrein. Daarnaast is er een uitwerking gemaakt resulterend in een lijst van aan te leggen soorten en aantallen. Ten aanzien van de uitvoering, welke u zelf gaat organiseren, wil ik u wijzen op onze website www.landschapsbeheergelderland.nl waar, naast aanleg, ook de beheeraspecten van de diverse landschapselementen middels instructiefilmpjes te zien zijn.

1. Knip- en scheerheg

Op uw terrein

Heg aan de voorzijde van de nieuw te bouwen woningen.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 74 meter +8 meter= 82 meter
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 330 stuks
Soort	: Haagbeuk, Meidoorn, Liguster, Veldesdoorn
Maat	: 60- 80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: Minimaal 0,5 meter uit de eigendomsgrens planten

Cultuurhistorische waarde

Knip- en scheerheggen zijn al eeuwen te vinden in het Nederlandse cultuurlandschap. Deze lijnvormige landschapselementen kennen een sterke samenhang met het omringde landschap. Nabij boerderijen en rondom boomgaard en moestuin waren veelal de heggen te vinden. Vaak diende de heggen als eigendoms- of perceelsscheiding. De doornige heg had daarnaast ook nog een belangrijke veekerende functie.

Langs de rivieren dienden de heggen om de waterstroom bij overstromingen te remmen en te verdelen, zodat het vruchtbare slib kon bezinken. Inmiddels zien we dat veel heggen bedreigd worden. Veel heggen zijn uit het landschap verdwenen door de komst van prikkeldraad, de ruilverkavelingen en achterstallig onderhoud. Alle reden om de heg weer terug te brengen in het landschap. Heggen zijn namelijk nog altijd functioneel als windscherm en als veekering, ook bij hoge rivierwaterstanden zorgen ze voor een permanente afrastering. Daarnaast houden ze de grond vast en dragen ze bij aan een goede waterhuishouding. Ook veel dieren hebben profijt van de aanwezigheid van een heg. Vogels gebruiken het als broedplaats; veel kleine zoogdieren vinden er voedsel en een schuilplaats en voor vleermuizen is een haag erg belangrijk als oriëntatiepunt.

Knip- en scheerheg

2. Knip- en scheerheg

Op uw terrein

Heg aan de achterzijde en zijkanten van de nieuw te bouwen woningen.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 115+8=123 meter
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 495 stuks
Soort	: Haagbeuk, Meidoorn, Liguster, Veldesdoorn
Maat	: 60- 80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: Minimaal 0,5 meter uit de eigendomsgrens planten

3. Knip- en scheerheg

Op uw terrein

Heg aan de achterzijde van het perceel.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 30 meter
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 120 stuks
Soort	: Haagbeuk, Meidoorn, Liguster, Veldesdoorn
Maat	: 60- 80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: Minimaal 0,5 meter uit de eigendomsgrens planten

4. Knip- en scheerheg

Op uw terrein

Heg aan voorzijde land bij nr 9.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 20 meter
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 80 stuks
Soort	: Haagbeuk, Meidoorn, Liguster, Veldesdoorn
Maat	: 60- 80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: Minimaal 0,5 meter uit de eigendomsgrens planten

5. Knip- en scheerheg

Op uw terrein

Heg achterzijde land bij nr 9. Door een lage heg blijven de boomgaarden visueel met elkaar verbonden.

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Zie ontwerpkaart
Lengte	:	25 meter
Plantwijze	:	4 stuks per meter
Aantal	:	100 stuks
Soort	:	Haagbeuk, Meidoorn, Liguster, Veldesdoorn
Maat	:	60- 80 cm lengte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:	Minimaal 0,5 meter uit de eigendomsgrens planten

6. Vrij uitgroeierende haag

Tussen het erf en de rustplek.

Aanleg nieuw element

Locatie	:	(zie inrichtingsschets)
Lengte	:	22 meter
Plantrijen	:	1 plantrijen (1,5 meter breed)
Plantwijze	:	3 stuks per meter per plantrij
Aantal	:	65 stuks
Soort	:	25x Veldesdoorn 20x Wilde liguster 20x Haagbeuk
Maat	:	60-80 cm lengte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:	Struiken dienen minimaal 0,5 meter van de erfrens aangeplant te worden.

7. Struweelhaag met overstaanders

Langs de westzijde van het perceel.

Aanleg nieuw element

Locatie	: (zie inrichtingsschets)
Lengte	: 50 meter
Plantrijen	: 2 plantrijen (3 meter breed)
Plantwijze	: 2 stuks per meter per plantrij. Om de 10 meter een boom.
Aantal	: 200 stuks
Soort	: 50x Veldesdoorn 50x Wilde liguster 40x Meidoorn 25x Gelderse roos 15x kardinaalsmuts 10x Hazelaar 10x Sleedoorn 5x Fladderiep (8-10)
Maat	: 60-80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage
Overig	: Struiken dienen minimaal 0,5 meter van de erfgrans aangeplant te worden.

Ecologische en/of cultuurhistorische waarde

Gelderland kent een grote diversiteit aan lijnvormige landschapselementen, waaronder de vrij uitgroeende haag en de struweelhaag.

De vrij uitgroeende haag bestaat uit een enkele rij struiken die vrijuit kunnen groeien en de struweelhaag bestaat uit meerdere rijen. De functie van deze hagen was perceelsscheiding en veekering, daarom bestonden de hagen vroeger voornamelijk uit doornsoorten. Soms werden ook nog wat andere struiken en bomen in de haag aangeplant, denk hierbij aan hondsroos, sleedoorn, braam, wilg, eik of es. De hagen boden beschutting voor het vee en zorgden voor gebruikshout. Door de komst van het prikkeldraad, de schaalvergroting en de ruilverkavelingen zijn veel van deze elementen verdwenen. Vaak worden de termen heggen en hagen door elkaar gebruikt, en regionaal hebben ze soms verschillende betekenissen. De term heg gebruiken we voor strak geschoren elementen, de term haag gebruiken we voor de meer breed en hoog uitgroeende elementen. Soms is er sprake van speciale beheervormen zoals bij het leggen of vlechten van hagen.

Hagen hebben een grote natuurwaarde. Ze zijn vaak een schuilplaats voor veel vogels en kleine zoogdieren en vergroten daardoor de landschappelijke en ecologische variatie.

Struweelhaag

8. Struweelhaag

Langs de oostzijde van het perceel.

Aanleg nieuw element

Locatie	:	(zie inrichtingsschets)
Lengte	:	25 meter
Plantrijen	:	3 plantrijen (4,5 meter breed)
Plantwijze	:	2 stuks per meter per plantrij
Aantal	:	150 stuks
Soort	:	45x Veldesdoorn 40x Wilde liguster 20x Meidoorn 15x Gelderse roos 15x kardinaalsmuts 5x Hazelaar 10x Boswilg
Maat	:	60-80 cm lengte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievelen in de bijlage
Overig	:	Struiken dienen minimaal 0,5 meter van de erfgrens aangeplant te worden.

9. Bomenrij

Op uw terrein

Bomenrij langs de voorzijde van het perceel.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 80 meter
Breedte	: Nvt
Plantwijze	: Om de 10 meter
Aantal	: 6 stuks
Soort	: 2 x Haagbeuk (buitenkant), 4x Zomerlinde, Zomereik of Zwarte els (binnenkant)
Maat	: 10 -12 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage
Overig	: Minimaal 2 meter uit de eigendomsgrens planten. De 2 bomen voor het huis zijn optioneel ingetekend. Daar moet goed gekeken worden of er genoeg ruimte is met de te bouwen huizen.

Cultuurhistorische waarde

Een solitaire boom of bomengroep werd regelmatig in het weiland aangeplant als schaduw voor het vee of om het landschappelijke beeld compleet te maken. Ook werd een solitaire boom regelmatig op de hoek van het perceel aangeplant als afbakening (grensboom). Verder vindt men ook regelmatig solitaire bomen rondom het huis. Veel boomsoorten hadden een functie. Zo werd een walnoot vaak in de buurt van de keuken aangeplant omdat de walnoot muggen en vliegen weert en ook zorgde voor schaduw.

Laanbomen kennen een historische functie op bijvoorbeeld landgoederen en grotere boerderijen en buitenplaatsen als onder andere aankleding van wandellanen. Door deze aanplant ontstond er schaduw op het wandelpad. De welgestelde bewoners konden op deze manier geriefelijk wandelen zonder dat men werd gebruind door de zon. Iets wat in die dagen als teken van armoede werd gezien. De statigheid van een rij laanbomen werd door het gebruik van speciale soorten bomen versterkt.

Solitaire boom

10. Solitaire boom

Op uw terrein

1 beeldbepalende boom in de weide.

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Zie ontwerpkaart
Lengte	:	nvt
Breedte	:	Nvt
Plantwijze	:	Plantafstand minimaal 6 meter uit bebouwing
Aantal	:	2 stuks
Soort	:	1x Zoete kers
Maat	:	10 -12 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:	Minimaal 2 meter uit de eigendomsgrens planten.

11. Solitaire boom

Op uw terrein

1 beeldbepalende fruitboom naast de picknickbank

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Zie ontwerpkaart
Lengte	:	nvt
Breedte	:	Nvt
Plantwijze	:	3 meter uit de bank
Aantal	:	1 stuk
Soort	:	Nader te bepalen ras
Maat	:	10 -12 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:	Minimaal 2 meter uit de eigendomsgrens planten.

12. Solitaire boom

Op uw terrein

1 beeldbepalende boom naast het huis.

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Zie ontwerpkaart
Lengte	:	nvt
Breedte	:	Nvt
Plantwijze	:	10 meter uit het huis
Aantal	:	1 stuk
Soort	:	1x Walnoot
Maat	:	10 -12 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:	Minimaal 2 meter uit de eigendomsgrens planten.

Dit kan ook omgewisseld worden met nr. 16 boomgaard.

13. Solitaire boom

Op uw terrein

1 beeldbepalende boom achter het huis

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Zie ontwerpkaart
Lengte	:	nvt
Breedte	:	Nvt
Plantwijze	:	10 meter uit het huis
Aantal	:	1 stuk
Soort	:	1x Walnoot
Maat	:	10 -12 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:	Minimaal 2 meter uit de eigendomsgrens planten.

14. Houtsingel

Op uw erf

Houtsingel met behoud van enkele zichtlijnen naar achterliggende landschap.

Aanleg nieuw element

Locatie	: (zie inrichtingsschets)
Lengte	: 70 meter
Plantrijen	: 3 rijen (6 meter breed)
Plantwijze	: Driehoeksverband 1,50 m x 1,50 m (bomen in middelste rij om de 10 meter)
Aantal	: 138 stuks
Soort	: 8x Zomereik (10-12) 25x Veldesdoorn 25x Eenstijlige meidoorn 15x Grauwe wilg 15x Krent 10x Gelderse roos 10x Hazelaar 10x Mispel 10x Wilde appel 10x Egelantier
Maat	: 60-80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage
Overig	: Bomen dienen minimaal 2 meter van de erfgrans aangeplant te worden en struiken 0,5 meter.

Ecologische en/of cultuurhistorische waarde

Een houtwal is een lijnvormig door de mens opgeworpen zandlichaam waarop bomen en/of struiken groeien. De wallen dienden vroeger om vee binnen of wild buiten het omgeven gebied te houden. Houtwallen werden ten tijde van de ontginningen (middeleeuwen) op de hogere zandgronden aangelegd. Langs houtwallen vind je vaak aan één of beide zijden greppels. Deze werden gegraven om met de vrijkomende grond de wal op te kunnen werpen. De wallen waren tussen de 50 en 100 cm hoog.

Een houtsingel is een lijnvormige aanplant van bomen en/of struiken van 4 tot maximaal 20 meter breed. Houtsingels lijken veel op houtwallen. Er is echter geen sprake van een opgeworpen wal. Houtsingels werden vooral op de lagere zandgronden aangelegd, meestal parallel aan sloten. De singels leverden brand- en geriefhout, waaraan in het gemengde bedrijf grote behoefte was. Omdat de boer verschillende diktes hout nodig had, werd een hakhoutbeheer gevoerd. Door de komst van prikkeldraad, de schaalvergroting en ruilverkavelingen zijn vele kilometers van deze elementen verdwenen. De houtwal en houtsingel hebben landschappelijk en ecologisch een belangrijke verbindende functie. Ze zijn tevens van belang voor vleermuizen om zich te oriënteren en als verbindingzone voor fauna. Bij de houtwal zorgt met name de wal voor extra ecologische waarde door de variatie in nat-droog en warm-koud.

Houtsingel

15. Hoogstamboomgaard

Op uw erf

Achter op het perceel bij de nieuwe woning rechts.

Aanleg nieuw element

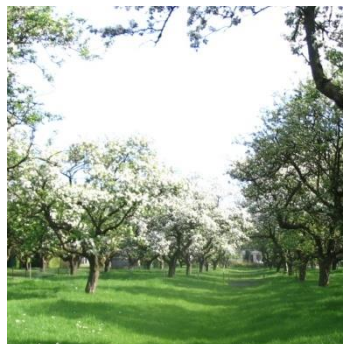
Locatie	: (zie inrichtingsschets)
Lengte	: 38 meter
Breedte	: 24 meter
Plantwijze	: 8-10 meter uit elkaar en minimaal 4 meter uit de andere beplanting
Aantal	: 6 stuks
Rassen	: Fruitbomen, nader te bepalen welke rassen.
Maat	: hoogstam
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage
Overig	: Bomen dienen minimaal 2 meter van de erfgrens aangeplant te worden.

Ecologische en/of cultuurhistorische waarde

Al vele eeuwen wordt in Nederland fruit geteeld in hoogstamboomgaarden. Aanvankelijk waren het vooral kloosters, kastelen en landgoederen. Eind 19de eeuw begon een grote uitbreiding aan fruitboomgaarden. Onder invloed van de landbouwcrisis stapten veel agrariërs in het rivierengebied over van graanteelt naar hoogstamfruit. Een groot voordeel van het hoogstamfruit was dat er dieren onder konden grazen.

Vanaf 1950 is het areaal aan hoogstamboomgaarden flink achteruit gegaan, vanwege de opkomst van de moderne fruitteelt (laagstam).

Hoogstamboomgaarden hebben een grote ecologische waarde. Ze leveren nestgelegenheid aan allerlei vogels. De steenuil is een soort die graag broedt in holle takken van fruitbomen. Een heg om de boomgaard als windsingel vergroot de natuurwaarde van de boomgaard. Boomgaarden bieden tijdens de bloei veel voedsel voor wilde bijen en andere bestuivers. U kunt het voedselaanbod vergroten door te zorgen dat er ook andere drachtplanten aanwezig zijn die in een andere periode bloeien.

Hoogstamboomgaard

16. Hoogstamboomgaard

Op uw erf

Achter op het perceel bij woning links. Sluit aan bij vrij staande fruitboom naast bankje.

Aanleg nieuw element

Locatie	: (zie inrichtingsschets)
Lengte	: 30 meter
Breedte	: 20 meter
Plantwijze	: 8-10 meter uit elkaar en minimaal 4 meter uit de andere beplanting
Aantal	: 6 stuks
Rassen	: Fruitbomen, nader te bepalen welke rassen.
Maat	: hoogstam
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: Bomen dienen minimaal 2 meter van de erfgrens aangeplant te worden.

Dit kan ook omgewisseld worden met nr 12 de notenboom.

17. Hoogstamboomgaard

Op uw erf

Achter op het perceel bij nr. 9

Aanleg nieuw element

Locatie	: (zie inrichtingsschets)
Lengte	: 35 meter
Breedte	: 20 meter
Plantwijze	: 8-10 meter uit elkaar en minimaal 4 meter uit de andere beplanting
Aantal	: 4 stuks
Rassen	: Fruitbomen, nader te bepalen welke rassen.
Maat	: hoogstam
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: Bomen dienen minimaal 2 meter van de erfgrens aangeplant te worden.

Openbaar bankje

Langs het struinpad wordt ruimte gecreëerd (15mx10m) waar plek is voor een bankje als openbare functie. Met ernaast eens schaduwboom.

Struinpad

Achter de nieuw te bouwen huizen langs komt een struinpad, voor openbaar gebruik.

Beplantingslijst

Onderstaande plantsoenlijst omvat de beplanting die nodig is om het voorgestelde plan uit te voeren.

Nederlandse naam		Maat	Aantal
Veldesdoorn	Acer campestre	60-80	145
Krent	Amelanchier lamarckii	60-80	15
Heg	Nader te bepalen	60-80	1125
Haagbeuk	Carpinus betulus	60-80	20
Hazelaar	Corylus avellana	60-80	25
Eenstijlige meidoorn	Crataegus monogyna	60-80	85
Kardinaalsmuts	Euonymus europaeus	60-80	15
Wilde liguster	Ligustrum vulgare	60-80	110
Wilde appel	Malus sylvestris	60-80	10
Wilde mispel	Mespilus germanica	60-80	10
Sleedoorn	Prunus spinosa	60-80	10
Egelantier	Rosa rubiginosa	60-80	10
Boswilg	Salix caprea	60-80	10
Grauwe wilg	salix cinerea	60-80	15
Gelderse roos	Viburnum opulus	60-80	50
Zoete kers	Prunus avium	10-12	1
Haagbeuk	Carpinus betulus	10-12	2
Walnoot	Juglans regia	10-12	2
Zomereik	Quercus robur	10-12	8
Zomerlinde	Tilia platyphyllos	10-12	4
Steel/ Fladderiep	Ulmus laevis	10-12	5
Fruitboom	Nader te bepalen	hoogstam	17

Bijlage 2 Gebiedskenmerken Oeverwallenlandschap

Algemeen

Bij elke overstroming van de rivier wordt een laagje klei afgezet. Dichtbij de rivier werden de grovere deeltjes afgezet, zo ontstonden de oeverwallen. De percelen en wegen, die de rivieren volgen, zijn ook grillig van vorm. Er komt overwegend landbouw voor maar daarnaast ook veel hoogstamboomgaarden.

Bebouwing

De bebouwing is geconcentreerd in ronde of gestrekte dorpen met een onregelmatige blokverkaveling.

Beplanting

De perceel scheidingen bestaan vaak uit meidoornhagen, want sloten komen weinig voor. Het beplantingspatroon bestaat verder uit houtsingels, erfbeplantingen, knotwilgenrijen en bosjes. Zowel de wegen als de waterlopen zijn slingerend. Het landschap is kleinschalig.

Wat waar planten?

De meest voorkomende streekeigen boom- en struiksoorten voor de dekzandruggen en oude bouwlanden en de plek op het erf en in het landschap waar u ze het beste aan kunt planten.

Struweelhaag:

Gecombineerde doornenhaag van meidoorn, sleedoorn, egelantier en hondsroos als perceelsrand. Of een gemengde haag met hazelaar, vogelkers, Gelderse roos, veldesdoorn, rode kornoelje, meidoorn, sleedoorn, kardinaalsmuts en hondsroos.

Houtsingel:

essen, elzen, meidoorn, sleedoorn, veldesdoorn, hazelaar, gelderse roos, kardinaalsmuts

Geriefhoutbosje:

Zwarte els, wilg, gewone es of hazelaar.

Knotbomen:

Schietwilgen en zwarte elzen in natte gebieden, zomereiken en gewone essen in drogere gebieden.

Hoogstamboomgaard:

In dit landschapstype komen veel hoogstamboomgaarden voor. Dit waren in het verleden productieboomgaarden die zich achter de boerderij bevonden. Productieboomgaarden bestonden voornamelijk uit appels, met bijvoorbeeld peren aan de westkant als windsingel. Ook kwamen er productie kersenboomgaarden voor. Boerenboomgaardjes stonden vaak aan de zijkant of voorkant van de boerderij en bestonden uit fruitbomen voor de eigen voorziening. Denk daarbij aan een handappel, moesappel, stoofpeer, handpeer pruim en kers. Omhaagd door meidoorn.

Haag rond of bij de voortuin:

Meidoorn, veldesdoorn, haagbeuk, liguster.

Solitaire bomen op het erf:

Fruitbomen, Walnoot, Gewone es, Linde, Kastanje of Kers.

Bijlage 3 Algemene plant informatie

Struiken en bosplantsoen

Algemeen

Dit zijn soorten die of in een rij of per oppervlakte beplant worden. De maat van het geleverde materiaal is doorgaans 60-100 cm hoog. Struiken planten we 1,25 x 1,25 meter uiteen. Bosplantsoen 1,50 x 1,50 meter. In de meeste gevallen krijgt u een gevarieerd sortiment. Er zitten dan wat boomvormers in en wat struikvormers. Met name de manier waarop de menging wordt uitgevoerd kan bepalend zijn voor een goed of minder goed resultaat.

Boomvormers:

Berk, Es, Els, Eik, Beuk, Esdoorn zijn boomvormers die ook in een beplanting met struiken kunnen voorkomen. De boomvormers dient men als ze gemengd worden geplant met struiken in het midden van een beplanting (niet aan de rand dus) aan te leggen.

Struikvormers:

Gelderse roos, Sleedoorn, Kardinaalsmuts, Hondсроos en Egelantier zijn soorten die aan de rand van een beplanting het beste resultaat leveren.

De Krent, Vuilboom, Hulst, Lijsterbes, Kornoelje en Hazelaar zijn de soorten die beter schaduw verdragen kunnen. Het is dan wel raadzaam om deze soorten in groepjes (wanneer mogelijk, 3-5 stuks) aan te planten.

Aanleg

De beplanting kan in verschillende verbanden aangeplant worden, in rijen, in driehoeksverband, in een wildverband enz. Voor alle verbanden geldt dat er in zwarte grond geplant dient te worden. Van tevoren ploegen, spitten of frezen is van groot belang. Daarnaast dient de grond onkruid vrij te zijn en na aanplant ook de eerste jaren onkruidvrij te blijven (gebruik geen gif aangezien de jonge aanplant hier sterk van te lijden heeft).

Het planten zelf kan vrij vlug uitgevoerd worden. Let op dat u niet te diep plant. De diepte is o.a. afhankelijk van de omvang van het wortelstelsel. Steek een gat, (houdt de grond op de schop), plaats het plantje zo dat alleen de wortels in het gat zitten. Gooi de grond weer in het gat, terwijl u het plantje vasthoudt. De grond iets aanduwen.

Onderhoud

De beplanting begint klein, na 2 tot 3 jaar echter zal de beplanting gesloten raakt (d.w.z. de takken van de beplanting elkaar raken) er moet worden gesnoeid.

Een beplanting van alleen struikvormers kunt u onderhouden om jaarlijks takken die problemen geven af te knippen. Ook is het mogelijk om dunningen uit te voeren, door struiken af te zetten. Zo kunnen de struiken zich ontwikkelen tot een mooie dichte, met kleurige bessen en bloemen, groene beplantingsvorm. Doet u daarna niks meer dan schieten bepaalde soorten door en wordt de beplanting hol van onderen. Er moet een verjonging plaatsvinden.

Verjonging, als de struiken mooi in sluiting zijn, kan plaatsvinden door bijvoorbeeld jaarlijks 1/4 deel af te zetten (niet te laag 15-20 cm). Na 4 jaar is de gehele beplanting dan verjongd. Dit afzetten kan het beste, evenals de dunningen in het najaar plaatsvinden.

Voor een beplanting met alleen boomvormers, wat op termijn dus bos dient te worden geldt dat de plantafstand groter is namelijk 1.50 x 1.50 meter en dat het daardoor de eerste jaren niet nodig is om te snoeien e.d. Wanneer de beplanting in sluiting komt, d.w.z. dat de kruinen van de bomen elkaar raken dan is het zaak om de zogeheten "blijvers" te kiezen. Met andere woorden welke bomen mogen groot en oud worden. Deze bomen moeten de ruimte krijgen om zich in goed te kunnen ontwikkelen, de bomen die rechtstreeks de blijvers hinderen kunnen verwijderd worden. Deze dunning moet verstandig uitgevoerd worden, haal niet teveel weg. Dit proces kan op de langere termijn nog eens uitgevoerd worden zodat de bomen die uiteindelijk moeten overblijven wederom meer ruimte krijgen.

Wilt u een beplanting krijgen van bomen met daaronder een struikenetage dan dient u de struiken/boompjes die u wilt behouden vrij te stellen door, wanneer de beplanting gesloten raakt, de omliggende beplanting af te zetten op 15-20 cm boven de grond. Laat de beplanting weer in sluiting komen en herhaal dan deze ingreep. Op deze manier krijgt u een mooie dichte beplanting met opgaande soorten. Dit snoeien kan het beste in het najaar plaats vinden.

Voor alle drie de beplantingsvormen geldt dat water geven en onkruidbestrijding in de eerste jaren van groot belang is. Ook is het belangrijk dat het vee of het wild niet bij de jonge beplanting kan komen. Tevens is het raadzaam om voor het juiste onderhoud de cursus landschappelijke beplantingen van Stichting Landschapsbeheer Gelderland te volgen.

Heggen en Hagen

Algemeen

Door het regelmatig knippen van bepaalde boom- en struiksoorten kan er een haag ontstaan. Dit knippen zorgt ervoor dat er geen verticale groei plaatsvindt, en dat daardoor de beplanting dichter wordt. Soorten die gebruikt worden als haag zijn o.a. beuk, veldesdoorn, haagbeuk, taxus, hulst, mei- en sleedoorn en liguster. De hoogte van het plantmateriaal is doorgaans 60-100 cm.

De haag dient minimaal een op halve meter van de erfgrans geplant te worden. De plantafstand is doorgaans om de 25 cm, 4 per meter dus. Taxus en hulst kunnen om de 40 cm geplant worden (5 per 2 meter).

Aanleg

Graaf een geul langs een gespannen lijn van ongeveer 50 cm diep. Vul deze aan met compost of goede potgrond voor een betere groei. Verdeel eerst de planten langs de geul en plant ze vervolgens. Voor een mooie strakke haag kan het raadzaam zijn om de eerste jaren de haag tussen twee draden te laten opgroeien.

Knip direct na het planten 15-20 cm uit de kop van het plantje, dit stimuleert om sneller en breder te groeien. Liguster daarentegen kan men het beste direct na het planten tot 15 cm boven de grond afknippen (eenmalig), zo ontstaat een betere vertakte en dichtere haag.

Onderhoud

Een haag wordt bij voorkeur twee maal per jaar geknipt. Wanneer jaarlijks eenmaal wordt geknipt, wat de haag een wat ruwer voorkomen geeft, kan dit het beste na de langste dag gebeuren (eind juni). De hoofdgroei is dan al voorbij.

Knipt men twee maal dan zijn de maanden mei en september geschikt. Knip wanneer het bewolkt, niet te warm is. De uiteindelijke hoogte van de haag is afhankelijk van het knippen. Houdt daarbij het doel van de haag duidelijk in ogenschouw.

De eerste jaren na aanplant moet er goed voor de plantjes gezorgd worden, dit houdt in:

- Water geven in droge perioden. (2 x per week een grote hoeveelheid)
- Beschermen tegen vraat van geiten, paarden, koeien, konijnen enz door de dieren minimaal 1 meter van de haag te houden.

Voor plantinstructie: www.landschapsbeheergelderland.nl